

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชน ในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	
ชื่อผู้เขียน	นางสาวอุบลวรรณ สุภาแสน	
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :	รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว	ประธานกรรมการ
	อาจารย์ ดร. จันทนา สุทธิจารี	กรรมการ
	อาจารย์ ทศพร กสิกรรม	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การประชาชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากประชาชนในตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 342 คน และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตลอดจนสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งคณะกรรมการป่าไม้ จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 372 คน โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงสถิติ และการพรรณนาข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. คณะกรรมการป่าไม้ ซึ่งเป็นองค์กรชุมชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการทรัพยากรป่าไม้ มีบทบาทในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนในระดับสูง โดยมีบทบาทในด้านการใช้ประโยชน์จากป่า ได้แก่ เป็นผู้ร่าง และแก้ไขกฎระเบียบ รวมทั้งเป็นผู้ลงโทษผู้กระทำความผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชน นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในด้านการอนุรักษ์ป่าไม้ ซึ่งได้แก่ การออกตรวจตราสภาพป่าไม้ และการป้องกันไฟป่า
2. ระดับการใช้ประโยชน์จากป่าของประชาชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยมีแนวโน้มว่า ยิ่งมีการใช้ประโยชน์จากป่ามากเท่าใด ก็จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนมากขึ้นเท่านั้น

3. การเกิดขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน มีผลต่อการจัดการป่าไม้ของชุมชน ซึ่งได้แก่ ก่อให้เกิดความหลากหลายในด้านวิธีการอนุรักษ์ป่า การสร้างความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับชาวบ้าน ตลอดจนมีนโยบายให้ขยายพื้นที่ในการอนุรักษ์ป่าออกไป นอกจากนี้ ยังเป็นตัวเชื่อมประสานความร่วมมือ ในการจัดการป่าไม้ในเครือข่ายระดับตำบล แต่อย่างไรก็ตาม การจัดการป่าไม้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เน้นไปทางด้านบทบาทในการอนุรักษ์ป่าชุมชน แต่ไม่ได้มีบทบาทในการจัดการด้านการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน

นอกจากนี้ ยังพบว่า เพศ อายุ สถานภาพในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน และความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในชุมชน

จากผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ในขั้นตอนต่าง ๆ ยังอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะขั้นตอนการวางแผนและการประเมินผล ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะ ให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าไม้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน อันได้แก่ การรับรู้ปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล เพื่อให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของป่าร่วมกัน ได้มีบทบาทในการจัดการป่าของชุมชนอย่างแท้จริง

Thesis Title	Roles of the Tambon Administrative and People in Forest Resource Management in Sribuaban Sub-district, Muang District, Lamphun Province .	
Author	Miss Ubonwan Supasaen	
M.A.	Political Science	
Examining Committee :	Assoc. Prof. Somsak Keawkingkeo	Chairman
	Lecturer Dr. Jantana Suttijaree	Member
	Lecturer Tosporn Kasikam	Member

Abstract

This research aimed at studying the roles of the Tambon Administrative and People's Organization as well as the people's participation in forest resource management . The research procedures were gathering information from 324 sample subjects in Sribuaban Sub-district of Muang District, Lamphun Province using a questionnaire and interviewing 30 officials and members of the Tambon Administrative including members of the Forestry Committee . Thus there were 372 informants altogether . The data was processed by statistical analysis and the findings were as following :

1. The Forestry Committee , which was a Community Organization appointed to undertake forestry management , took up the role in high level community forestry management in making use of forest resource . They acted as drafters and amenders of rules and regulations as well as enforcers of the rules punishing violators of Community Forest Regulations . In addition , they also played a part in forest conservation by undertaking forest inspection and forest fire prevention .

2. The people's levels of forest utilization accounted for their participation in conservation of the forest resources . There was a tendency that the more they made use of the forest, the more they participated in conservation .
3. The existence of Sribuaban Tambon Administrative affected community forest management methods and understanding among government officials and villagers . They also had the policy to expand forest conservation areas and acted as coordinator for forest management network at the Tambon level . However , forest management of this Tambon Administrative placed emphasis on conservation of the community forest rather than on management utilization of community forest .

Furthermore , it was found that sex , age , community status , length of tenancy in the Community , understanding of forest resources and community rights as well as awareness of the value of forest resource were factors affecting people's participation in community forest management .

The research results showed that people's participation in forest management in different stages was quite low , particularly at the planning and assessment stages . Therefore , it is recommended that promotion of the people's participation in forest management to be sought by allowing the people to participate at all stages , especially in acknowledging the problems , planning , implementing and evaluation . This would give an opportunity for the people , who are the co-owners of the forest , to actually play a role in managing the community forest .